

Förord

Detta nya vårnummer i Techne Serien utges under en tid då hela världen fortsätter sin kamp mot Covid-19. Många av oss har arbetat på distans i ett år och lärt oss undervisa, handleda, forska och delta i möten och konferenser via våra skärmar från våra egna hem. Vi har fått det att fungera och vi har lärt oss nya sätt att vara tillsammans på distans. Samtidigt ser åtminstone jag fram emot en tid då vi utan oro för smittspridning åter igen kan umgås IRL med varandra. En utmärkt möjlighet för detta erbjuds under den kommande NordFo-konferensen *Make it Together*, 22–24.9.2021 i Köpenhamn, Danmark (<https://www.kp.dk/en/events/make-it-together/>). Hoppas att så många som möjligt kan mötas upp i fina Köpenhamn!

I detta Techne nummer finns det fyra artiklar som tar fasta på slöjd i relation till välmående, hållbarhet, multimodala resurser, nyanlända elever samt lärarstuderandes verksamhetsförlagda utbildning. Artiklarna avspeglar på ett gott sätt aktuella teman, utmaningar och möjligheter med och för slöjd i utbildning och på fritiden.

Den första artikeln *Garment Sewing as a Leisure Craft* är skriven av Minna Kaipainen och Sinikka Pöllänen. Syftet med studien är att skildra orsaker till plaggsömnad som fritidssysselsättning. Studien baseras på skriftliga berättelser från 781 personer i åldern 19 till 91 år. Berättelserna samlades in via en förfrågan som publicerades i regionala tidningar i Finland. Studien omfattade en dataanalys i två faser. Det första urvalet resulterade i 100 berättelser som innehöll referenser till sömnad. I den andra fasen analyserades det totala datat (N = 781) med hjälp av Atlas.ti. Under analysen identifierades tre typer av orsaker till sömnad av plagg: nyttosömnad, processcentrerad sömnad och produktcentrerad sömnad. Resultaten visar att sömnad som fritidsaktivitet hade flera egenskaper som förbättrar slöjddarens välbefinnande. De självtillverkade kläderna uppfattades som en symbol för och ett sätt att uppnå självuppfyllelse. Vidare belyser resultaten ett hållbarhetsperspektiv i att bära och tillverka själv sina kläder samt betonar effekterna av detta slöjdekunskande.

I den andra artikeln *Hållbarhet i slöjddämnet: innehåll och undervisningstraditioner* beskriver Hanna Hofverberg och Stina Westerlund vad slöjdlärare gör när de undervisar om hållbar utveckling. Studien presenterar resultat från en kvalitativ enkätundersökning där 70 yrkesverksamma slöjdlärare i Sverige har deltagit. Resultaten sammanfattas i tre övergripande teman: att återbruka, att få kunskap om material samt hållbar konsumtion. Resultatet visar också skillnader mellan vad ett tema konkret innebär och lärarnas sätt att undervisa. Detta har studerats utifrån olika traditioner i miljöundervisning och visar att en faktabaserad och en normativ undervisningstradition är tydligast framträdande i lärarnas utsagor. Resultatet diskuteras vidare i relation till hur olika hållbarhetsnormer är rotade i olika slöjdpraktiker och på vilket sätt lärares skilda förhållningssätt påverkar vad som blir möjligt för elever att lära sig.

Den tredje artikeln *Multimodala resursers mediering i slöjdundervisning med nyanlända elever* är skriven av Emma Gyllerfelt och Marléne Johansson. Artikeln belyser hur multimodala resurser används och medierar mening mellan slöjdlärare och nyanlända elever i slöjdundervisning. Studiens empiriska material är insamlat med hjälp av videodokumentation i årskurs 8–9 i grundskolans slöjdundervisning. Materialet har dels analyserats i sin helhet, dels på mikronivå. Sociokulturella utgångspunkter om kunskap och lärande och ett multimodalt perspektiv har använts för att synliggöra hur olika resurser samverkar. Resultaten åskådliggör betydelsen av hur olika multimodala resurser samverkar och hur de medierar mening för eleverna. Videoutdragen beskriver hur resurserna blir centrala i lärsituationerna, dels utifrån hur de används mellan slöjdlärare och nyanlända elever, dels hur de används och ger mening av eleverna. Vidare visar resultaten betydelsen av att slöjdlärarna och eleverna kan läsa av varandras

multimodala handlingar i de interaktioner som uppstår. Artikeln synliggör både möjligheter och begränsningar med de multimodala resurserna i slöjdundervisning.

Den fjärde och sista artikeln i detta nummer är skriven av Bo Hinnerson. Artikeln Studenters ämnesuppfattning och upplevelse av den verksamhetsförlagda delen av en slöjdlärodbildning – En studie av studenters skriftliga inlämningsuppgifter beskriver den verksamhetsförlagda praktiken (VFU) i en slöjdlärodbildning i Sverige. Avsikten med VFU är att ge studenterna en handlingsberedskap för att bli professionella lärare. VFU bedrivs på fältet som praktik i grundskolan. Parallellt med VFU skriver studenterna kursuppgifter som lämnas in och examineras i lärodbildningen. Dessa texter utgör det empiriska materialet i studien, vars syfte är att ge insyn i och väcka frågor om studenters uppfattningar om sin verksamhetsförlagda praktik. Texterna analyserades kvalitativt med tematisk analys och i materialet söktes mönster som beskriver praktikfältet utifrån studenterna utsagor. I analysen identifierades tre olika huvudsakliga sätt att beskriva slöjdämnet i det studenterna uttrycker. Dessa tematiserades och beskrivs genom tre olika ”idealtyper” av studenter: de produktorienterade, de processorienterade och de upplevelseorienterade studenterna.

Med dessa artiklar önskar jag er goda lässtunder och uppmanar er att aktivt använda Techne Seriens artiklar i utbildning och forskning. Fortsätt också att sända in manuskript antingen till seriens öppna nummer eller till det utannonserade temanumret om vetenskapliga perspektiv och metoder.

I Vasa en solig dag i mars 2021,

Mia Porko-Hudd
Huvudredaktör